

РЕЦЕНЗІЯ

на підручник «Фармакологія» / Чекман І.С., Бобирьов В.М., Горчакова Н.О. та ін. — Вінниця: Нова книга, 2009. -480с. рекомендований Міністерством охорони здоров'я України для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації

Підготовка медичних кадрів, зокрема стоматологів, в Україні у зв'язку з різким зростанням обсягу та джерел наукової інформації, потребує науково-методичного забезпечення, яке відповідає вимогам часу. Тому необхідність у створенні нових сучасних підручників за фахом, особливо з фундаментальних наук, які складають основу професійної діяльності, є нагальною проблемою.

Своєчасним вирішенням вищезазначеної проблеми став підручник Чекмана І.С., Бобирьова В.М., Горчакової Н.О. та ін. «Фармакологія», який написаний відповідно до програми з фармакології для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Він складається з двох частин: «Загальна фармакологія» та «Спеціальна фармакологія», в яких висвітлені усі розділи дисципліни згідно з навчальною програмою. Перший розділ «Загальна фармакологія» розкриває основні закономірності взаємодії лікарського засобу з організмом людини. Розглянуті питання фармакокінетики та фармакодинаміки, висвітлені побічна дія ліків, правила профілактики ускладнень фармакотерапії. Інформація викладена послідовно, лаконічно, оптимальна за обсягом. Доцільним є рішення авторів виділяти терміни, поняття, назви лікарських засобів іншим друкарським шрифтом на відміну від основного тексту. Такий спосіб сприяє звертанню та концентрації уваги, запам'ятовуванню та полегшенню пошуку необхідної інформації.

Друга частина «Спеціальна фармакологія» складається з 15 розділів. Кожний розділ присвячений окремим групам лікарських засобів, що використовуються в традиційній медицині, з урахуванням специфіки підготовки лікаря-стоматолога. Дані розділи підручника побудовані за єдиною схемою, містять сучасні погляди на патофізіологічні аспекти теми, визначення фармакологічної групи, фармакокінетику, фармакодинаміку, показання до застосування препаратів, побічну дію, протипоказання. Фармакологічні властивості препаратів описані чітко, з повною характеристикою основного препарату теми та порівняльною характеристикою інших засобів. Зміст розділів раціонально структурований, що сприяє систематизації інформації та повноті засвоєння знань.

Особливої уваги заслуговує розділ 14 «Фармакотерапія основних стоматологічних захворювань», в якому висвітлюються питання професійної діяльності лікаря-стоматолога. У ньому представлена інформація щодо раціональної фармакотерапії в умовах стоматологічної клініки різноманітних за етіологією та патогенезом патологічних процесів (захворювань твердих тканин зубів, пульпи, періодонту, пародонту, слизової оболонки порожнини рота, тканин щелепно-лицьової ділянки). Розділ структурований згідно нозологічних одиниць, інформація викладена конкретна, по-

слідовна у вигляді схем медикаментозної терапії стоматологічних захворювань з використанням сучасних лікарських засобів. Подібний спосіб подання сприяє розумінню, засвоєнню та формуванню чіткої системи знань у студентів. Неможливо обійти увагою підрозділ 14.7 «Засоби невідкладної допомоги в умовах стоматологічної практики». У наш час відбувається постійне невтримне зниження загального здоров'я населення і все частіше лікарю-стоматологу на практиці доводиться зустрічатися з невідкладними станами. У цих ситуаціях, незважаючи на стрес, дії лікаря повинні бути особливо чіткими та повними, за конкретними лікувальними схемами. Тому зміст даного розділу, в якому лаконічно, науково-обґрунтовано представлені раціональні схеми лікування невідкладних станів, сприяє формуванню необхідних знань у студентів.

Таким чином, підручник Чекмана І.С., Бобирьова В.М., Горчакової Н.О. та ін. «Фармакологія» є необхідним у навчальному процесі, тому що створений за вимогами до профілізації, враховує специфіку роботи лікаря-стоматолога, надає сучасну наукову інформацію щодо питань фармакології в стоматології. Інформація викладена в систематизованій та лаконічній формі, з чіткими даними щодо конкретних лікарських засобів, які використовуються, добре структурований, що робить його зручним у використанні. Підручник написаний державною мовою, що сприяє вирішенню гострої проблеми упровадження української мови в найширші сфери медицини. Актуальність видання беззаперечна і його поява дуже своєчасна. Клінічний та педагогічний досвід свідчить, що деякі студенти стоматологічних факультетів та лікарі-стоматологи, навіть з великим стажем роботи, мають певні труднощі в деяких питаннях фармакології. Тому підручник стане у нагоді не тільки студентам, але й лікарям-інтернам та практикуючим стоматологам.

На підставі вищевикладеного, підручник Чекмана І.С., Бобирьова В.М., Горчакової Н.О. та інш. «Фармакологія» - Вінниця: Нова книга, 2009. — 480с., рекомендований Міністерством охорони здоров'я України як підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації може бути висунутий на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки.

Завідувач науково-методичної лабораторії з питань підготовки стоматологів МОЗ України при ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

к.мед.н., доцент

Н.М. Лохматова

Матеріали надійшли 17.11.2010 р.